

Hoekenwerk – de kleuter

Benodigdheden per groep:

- Minstens één handboek
- Eén laptop of afgedrukte opdracht
- Minstens één gsm met scanner voor QR-code

HOEK 1: Lichamelijke, motorische, sociaal-emotionele, seksuele en morele ontwikkeling

Lichamelijke ontwikkeling:

Bekijk de afbeelding van de lichamelijke ontwikkeling en noteer op een apart blad of typ in dit document wat typische kenmerken zijn van de lichamelijke ontwikkeling bij de kleuter.

Motorische ontwikkeling:

Bekijk de foto's van de motorische ontwikkeling en noteer op een apart blad of typ in dit document wat je ziet op de foto's. Leg uit hoe je dit linkt aan de motorische ontwikkeling van de kleuter.

Sociaal-emotionele ontwikkeling:

Bekijk de foto van de sociaal-emotionele ontwikkeling en beantwoord de volgende twee vragen.

1. Wat zijn typische kenmerken van vriendschap bij kleuters?
2. Kleuters breiden hun sociaal netwerk uit. Hebben ze met iedereen dezelfde band? Leg uit.

Seksuele ontwikkeling:

1. Bekijk de tabel met de fasen van Freud. Noteer de woorden die thuishoren in de zwarte vakjes op een apart blad of typ ze in dit document.
2. In deze fase kunnen jongens en meisjes volgens Freud geconfronteerd worden met een bepaalde crisis. Hoe heet deze crisis voor jongens? Leg uit. Hoe heet deze crisis voor meisjes? Leg uit.

Morele ontwikkeling

De 4-jarige Lise neemt een koek af van haar klasgenootje Mattis. Mattis zegt: "Dat mag je niet doen! Mama heeft gezegd dat stelen niet mag!"

- ➔ Welk fenomeen uit de morele ontwikkeling van de kleuter herkennen we hier? Leg uit.

HOEK 2: Teken-, perceptuele en cognitieve ontwikkeling

Tekenontwikkeling

Bekijk de tekeningen (deel 1 en deel 2) en noteer op een apart blad of typ in dit document:

1. Bij welke fase uit de tekenontwikkeling sluiten de tekeningen van deel 1 aan? Waaraan zie je dat, wat zijn typische kenmerken van deze fase?
2. Bij welke fase uit de tekenontwikkeling sluiten de tekeningen van deel 2 aan? Waaraan zie je dat, wat zijn typische kenmerken van deze fase?

Perceptuele ontwikkeling

1. Bekijk de foto bij de perceptuele ontwikkeling. Hoe kan je deze activiteit koppelen aan de perceptuele ontwikkeling van de kleuter?
2. Wat is de link tussen de perceptuele en de tekenontwikkeling bij de kleuter?

Cognitieve ontwikkeling

1. De kleuter maakt nog steeds denkfouten zoals de peuter. Welke drie denkfouten herken je in de onderstaande voorbeelden?
 - a. Het regent zodat we water hebben om het zwembad te vullen.
 - b. Op 5 december wil Jasper zijn favoriete pyjama aandoen omdat Sinterklaas zeker leuk speelgoed zal brengen als hij deze pyjama aan heeft.
 - c. Als het nieuws begint komt papa thuis. Maar op een dag is een zieke kleuter thuis en hij ziet het nieuws om 13 uur. Hij vraagt zich af waar papa blijft?
2. Bekijk de eerste afbeelding. Zou een kleuter dit thema leuk vinden? Hoe kan je dit verklaren vanuit de cognitieve ontwikkeling?
3. Bekijk de tweede afbeelding van een proef die we gezien hebben bij de peuter. Welk fenomeen werd hiermee aangetoond? Zien we dit ook terug bij de kleuter? Waarom wel/niet?
4. Bekijk de derde afbeelding. Vind je dit spel geschikt voor kleuters? Waarom?

HOEK 3: Taal-, persoonlijkheids- en morele ontwikkeling**Taalontwikkeling**

1. Bekijk het voorbeeld van een taaluiting van een kleuter. Welk fenomeen uit de taalontwikkeling herken je hierin? Wat betekent dit? In wat voor situaties komt dit vaak voor?
2. Wat zijn nog typische kenmerken van de taalontwikkeling van de kleuter?
3. De fase van de taalontwikkeling waarin de kleuter zich bevindt noemen we de DIFFERENTIATIEFASE. In deze fase maken ze vooruitgang in verschillende aspecten van de taal. Geef bij de volgende voorbeelden aan over welk aspect van taal het gaat (kies uit: semantiek – morfologie – fonologie – syntaxis).
 - a. De oudere kleuter kan klanken onderscheiden en articuleren.
 - b. Een kleuter kan zelfstandige en bijvoeglijke naamwoorden verbuigen, werkwoorden vervoegen, vergrotende en overtreffende trap vormen (goed – beter – best), maar maakt wel nog fouten tegen het voltooid deelwoord (ik heb gedrinkt).
 - c. Een kleuter kent de betekenis van veel woorden.
 - d. Een kleuter kan meer en meer volledige zinnen vormen, al is dit wel pas volledig beheerst op latere leeftijd.
4. De taalontwikkeling van kinderen wordt beïnvloed door een aantal factoren. Bekijk de foto en leg uit wat de link is met de taalontwikkeling van kinderen.

Persoonlijkheidsontwikkeling

1. Wat zie je op de eerste foto? Wat is het verschil tussen dit gedrag van een kleuter en gelijkaardig gedrag van een peuter?
2. Op foto 2 zie je twee kleuters flink werken. Denk je, op basis van de persoonlijkheidsontwikkeling van de kleuter, dat de kans groot is dat deze kleuters hun werkje volledig zullen afwerken? Waarom wel/niet? Wat vinden jullie hiervan: moeten kleuters hun werkje af hebben voordat ze iets anders gaan spelen of is het OK als ze eraan werken zolang ze er zin in hebben?

-
3. Bekijk de tabel met de fasen van Erikson. Noteer het conflict dat thuishoort in het zwarte vakje op een apart blad of typ het hier. Leg ook uit wat dit conflict betekent. Hoe kunnen ouders dit conflict helpen oplossen?

HOEK 4: Schoolse en spelontwikkeling

Op het blad vind je een QR-code die verbonden is met een video over de ontwikkeling van de kleuter.

Voordat je de video bekijkt verdeel je je groep in twee:

- ➔ Één groepje gaat noteren welke soorten spel ze allemaal zien in de video
- ➔ Één groepje gaat noteren wat typische kenmerken zijn van het kleuteronderwijs die te zien zijn in de video:

Scan de QR-code en bekijk de video (ongeveer 13 minuten).

Overleg dan samen wat jullie gevonden hebben. Koppel de verschillende soorten spel die jullie gezien hebben aan typisch spel voor kleuters: bewegingsspel – doen alsofspel – constructiespel – regelspel – samenspel (associatief of coöperatief).